

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СРПСКО БИОЛОШКО ДРУШТВО
ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА V РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
Окружно такмичење, 25. април 2026. године

Шифра: _____

Заокружи број испред тачног одговора

1. Варијабилност унутар једне врсте је значајна јер:

- 1) повећава шансе за опстанак јединки у животној средини;
- 2) спречава да се врста мења (процес еволуције);
- 3) осигурава да све јединке изгледају потпуно исто;
- 4) смањује шансе за преживљавање у неповољним условима.

2. У ком од наведених примера нова биљка настаје бесполним размножавањем, из вегетативног органа?

- 1) Из семена пасуља, у повољним условима, израстају стабаоце и коренак.
- 2) Из луковице црног лука развијају се надземни делови.
- 3) Из опрашеног цвета јабуке настаје плод са семенкама.
- 4) Засејавањем њиве семенима развиће се биљка кукуруз.

3. Зашто кактуси имају бодље уместо листова?

- 1) Да би привукли животиње;
- 2) Да би брже расли;
- 3) Да би смањили губитак воде;
- 4) Да би производили више кисеоника.

4. Ако робот имитира кретање рибе како би пливао у води, из које биолошке дисциплине је позајмљена идеја за његов дизајн:

- 1) ботанике,
- 2) зоологије,
- 3) микробиологије,
- 4) антропологије

5. Који од наведених процеса је заједнички за маслчак, зеца и гљиву:

- 1) дисање,
- 2) фотосинтеза,
- 3) кретање,
- 4) сви наведени процеси.

6. Амеба, квасац, орао и јабука спадају у домен:

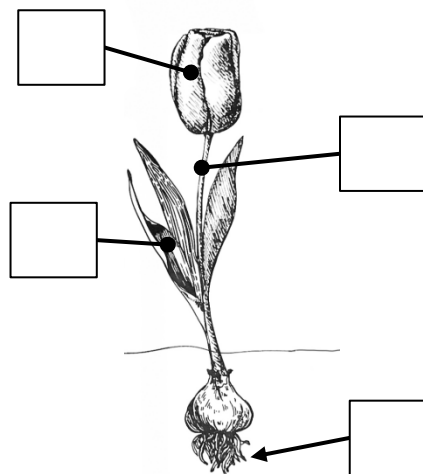
- 1) Протиста;
- 2) Археја (археобактерија);
- 3) Еукарија;
- 4) Бактерија.

7. Уписивањем одговарајућег броја у заграде повежи адаптацију са животињом код које се она испољава. Један број можеш уписати само једном. Један опис је вишак.

1 – Животиња водених станишта, дугих ногу и кљуна, са перјем отпорним на воду;	() Сиви соко;
2 – Дневна грабљивица, оштрог вида;	() Чапља;
3 – Ноћна грабљивица са очима прилагођеним за вид у мраку, растреситог перја и кукастог кљуна;	() Пингвин;
4 – Животиња водених станишта, са крилима прилагођеним за пливање, нема способност летења;	() Шумска сова.
5 – Животиња водених станишта са кратким ногама и пловним кожицама између прстију, перјем отпорним на воду и затупљеним кљуном.	

8. На линије напиши називе одговарајућих делова биљке, а затим их бројем означи на слици:

- 1) _____ процес производње хране.
- 2) _____ упија воду и минерале;
- 3) _____ учествује у полном размножавању;
- 4) _____ преноси воду и минералне материје;

9. У ком примеру је наведена активност која приказује позитиван утицај човека на природу?

- 1) Крчење шума у сврху повећања обрадивих површина.
- 2) Исушивање мочвара због вађења тресета (врсте угља).
- 3) Прерада и поновно коришћење отпада.
- 4) Производња енергичне енергије која се добија сагоревањем угља.

10. Наведене особине разврстај у табелу уписивањем бројева која се налазе испред описа сваке од њих:

- 1) висина
- 2) ожиљак
- 3) офарбана коса
- 4) рупица на бради
- 5) тежина
- 6) боја очију
- 7) знање страног језика
- 8) облик ушне шкољке

Особине које се наслеђују од родитеља	Особине на које утичу и наслеђивање и средина	Особине које се стичу

11. Упореди два организма тако што ћеш у празна поља у табели уписати знаке плус код особина које организам поседује и минус код особина које организам не поседује

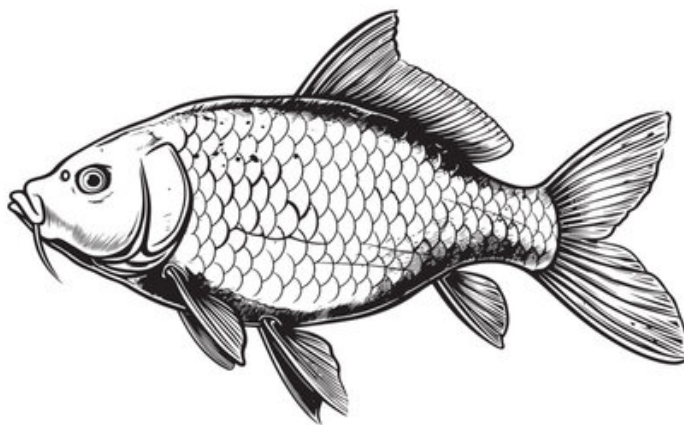
	Зелена еуглена	Пастрмка
Обавља процес дисања		
Врши фотосинтезу		
Живи у води		
Размножава се полно		
Поседује органе		
Активно се креће		

12. Шаран је добро прилагођен животу у води. На основу слике препознај делове тела који имају важну улогу у кретању, дисању и сналажењу у воденој средини.

1) На празне линије поред приказане особине упиши одговарајуће појмове.

Органи за дисање ове рибе су _____. Лакше кретање кроз воду им омогућава слузаво тело прекривено многобројним _____. Органи који шарану омогућавају кретање су _____. На глави има чулне органе – _____ којима препознаје плен. Храну узима помоћу _____.

2) Повлачењем линија обележи делове тела означене у првом делу задатка, а затим поред сваке линије упиши одговарајући назив.

13. Уписивањем бројева у заграде повежи наведене инструменте са њиховом могућом наменом при биолошким истраживањима. Сваки број можеш уписати само једном.

Инструмент:

- 1) Светлосни микроскоп
- 2) Ручна лупа
- 3) Двоглед

Примена у биолошким истраживањима

() посматрање лишајева на кори дрвета

() посматрање сеобе птица

() посматрање једноћелијских организама у капи воде

14. Ако је изјава тачна заокружи слово Т, а слово Н ако је нетачна.

1) Сечом стабла човек врши негативан утицај на птице које се гнезде у његовој крошњи.	Т	Н
2) У Србији не постоје црвене књиге угрожених врста.	Т	Н
3) Угрожене врсте се могу понекад узгајати и ван природних станишта како би се вештачки размножиле и вратиле на станиште.	Т	Н
4) Самоникле биљке немају никакав значај у природи.	Т	Н
5) Кућни љубимци не могу изазвати болести код човека.	Т	Н

15. Заокружи одговарајућу реч како би дата тврдња била тачна:

- 1) Неке врсте **патака** | **комараца** се излежу у води.
- 2) Листови четинара су **игличасти** | **широки**.
- 3) Цветови биљака који се опрашују **ветром** | **инсектима** су упадљивих боја.